Thesis Title Conservation Politics in Mangrove Ecosystems: A Case

Study of Resource Degradation and Sustainable

Livelihood in Oakpo- Kwin-Chaung Village, Bogale

Township, Ayeyarwaddy Division, Myanmar

Author Mr. Khin Maung Htay

Degree Master of Arts (Sustainable Development)

Thesis Advisory Committee

Lecturer Dr. Chayan Vaddhanaphuti Advisor

Assistant Professor. Dr. Chusak Wittayapak Co-advisor

ABSTRACT

Myanmar has more than 1,200 miles (over 2,000 km) of coastal fringe along the Bay of Bengal, with productive and wealthy marine resources. The Ayeyarwaddy Delta lies between Mawdin point and the Gulf of Martaban. The Ayeyarwaddy River enters into the Andaman Sea through nine principal mouths, depositing enormous quantities of sediment.

Mangroves in the Ayeyarwaddy Delta were initially cut for fuel wood and charcoal production, to cater for the needs of Yangon City. With the energy crises in the early 1970s, this need rose in leaps and bounds, causing the depletion of Ayeyarwaddy Mangroves. With a growing population and the development of land tenure, the cut over areas were cleared and transformed into paddy cultivation, fish and prawn culture and salt production, even in the reserved forest areas. The Government's priority was to increase food production, in order to provide food security. Forests have been drastically degraded and denuded by human activity, because of socio-economic conditions such as the energy crisis, the promotion of paddy production, a market oriented economic policy and a lack of alternative income sources. The villagers' daily life in the study area totally depends on the mangrove forest for extraction of fuel wood, catching fish, crab, shrimp, or shells and also processing mangrove products for their daily commodities, or for market. They

supplement their earnings by fishing or catching fish or prawns, which may account for a major part of their income. Human life in the area is closely linked with the mangroves or mangrove based products.

The livelihood of those in my study village has been traditionally dependent on the mangrove ecosystem. With the rapid pace of development in recent years, extensive areas of mangroves have been converted to agricultural land and shrimp farming. The problem can be attributed to the encroachment of agriculture and shrimp farming into the mangrove buffer and reserve forest areas. The problem has also adversely affected the local fishing villagers, whose livelihood is dependent on the sustenance of the mangrove ecosystem. Some non-timber forest products are collected and utilized for both domestic and commercial purposes. As a non-timber forest product, nipa thatch is produced widely and commercial production of the thatch is a common economic strategy in the study village nowadays. Other non-timber forest products are of rather small-scale production and more concentrated on domestic use. With economic benefits accruing, the private sector has invested its capital in the construction of ponds (big and small), inside the mangroves for the breeding of shrimp, prawns and crabs for export. With the process of rapid development of the country under the market oriented economy, land-use patterns are being changed dayby-day, due to the implementation of land-based development activities.

Rural people are the major stakeholders in the forest resources. The cooperation of the rural people is greatly needed for the sustainable management of the forest resources. NGOs have perceived that the maintenance of local community mangrove forest is one of the key ways to solve problems related to the reduction of marine wildlife, to re-generate the local community and to conserve the coastal resources.

Copyright© by Chiang Mai University All rights reserved ชื่อเรื่องวิทยานิพนซ์ การเมืองในการอนุรักษ์ระบบนิเวศป่าชายเลน: กรณีศึกษา

ความเสื่อมโทรมของทรัพยากร และวิถีชีวิตที่ยั่งยืนในหมู่บ้าน

โอ๊กโปกวินชวอง เมืองโบกาเล เขตเอยาวัคดี ประเทศพม่า

ผู้เขียน นายคิน มอง เท

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาอย่างยั่งยืน)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อาจารย์ ดร. ชยันต์ วรรธนะภูติ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชูศักดิ์ วิทยาภัค อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

ประเทศพม่าอยู่ห่างจากชายฝั่งทะเลอ่าวเบงกอลเป็นระยะทางมากกว่า 1,200 ใมล์ (มากกว่า 2,000 กิโลเมตร) ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีทรัพยากรทางทะเลที่อุดมสมบูรณ์ ดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำเอ ยาวัดดีตั้งอยู่ระหว่างจุดมอว์ดิน และอ่าวมาร์ตะบัน แม่น้ำเอยาวัดดีใหลลงสู่ทะเลอันดามันโดยผ่าน ปากแม่น้ำสำคัญๆ จำนวนเก้าแห่ง และสะสมตะกอนเป็นจำนวนมหาศาล

ป่าชายเลนในบริเวณสามเหลี่ยมปากแม่น้ำเอยาวัคดีจะถูกตัดเพื่อนำมาทำเป็นเชื้อเพลิง และ การผลิตถ่านเพื่อตอบสนองความต้องการของเมืองย่างกุ้ง วิกฤตพลังงานในช่วงต้นทศวรรษที่ 1970 ท้าให้ มีความต้องการใช้พลังงานเพิ่มสูงขึ้น และก่อให้เกิดความเสื่อมสลายของป่าชายเลนในเขตเอ ยาวัคดี จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น การถือครองที่ดินก็สูงขึ้น ท้าให้เกิดการตัดไม้ล่วงล้ำเข้าไปในเขต ป่าสงวน และเกิดความเปลี่ยนแปลงไปสู่การเพาะปลูกข้าว การเลี้ยงกุ้ง การเลี้ยงปลา การทำนาเกลือ รัฐบาลได้ให้ความสำคัญในการเพิ่มการผลิตอาหาร เพื่อสร้างความมั่นคงทางด้านอาหารก่อนป่าไม้ จึงเสื่อมโทรมลงเรื่อยๆ โดยการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์ เพื่อสนองตอบต่อเงื่อนไขทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม เช่น วิกฤตพลังงาน การส่งเสริมการผลิตข้าว การตลาดที่มุ่งเน้นนโยบายทางด้าน เศรษฐกิจ และการขาดแหล่งรายได้เสริม

วิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่ศึกษาขึ้นอยู่กับป่าชายเลน กล่าวคือ การผลิตถ่านไม้ การจับ ปลา ปู กุ้ง หอย รวมถึงการแปรรูปวัตถุดิบให้ เป็นสินค้าที่ สามารถใช้ ในชีวิตประจำวันได้ เพื่อ ป้อนเข้าสู่ตลาด รายได้หลักของพวกเขาได้มาจากการตกปลา ตกกุ้ง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าชีวิตของ ชุมชนในพื้นที่นี้มีความใกล้ชิดอย่างแยกไม่ได้กับป่าชายเลน และผลิตผลที่ได้จากป่าชายเลน การดำรงชีวิตของผู้คนในหมู่บ้านที่เป็นพื้นที่ศึกษาอิงกับระบบนิเวศของป่าชายเลน อัตราการพัฒนาในปีที่ผ่านมานี้ พื้นที่ป่าชายเลนบริเวณกว้างได้ถูกแปลงเป็นพื้นที่เกษตรกรรม และการทำฟาร์มเลี้ยงกุ้ง กล่าวคือการเกษตรกรรมและฟาร์มกุ้ง ถือเป็นปัญหาและการบุกรุกพื้นที่ป่าชายเลน และป่าสงวน ปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อชาวประมงที่มีวิถีการดำรงชีพขึ้นอยู่กับระบบนิเวศป่าชายเลน ผลิตผลบางอย่างที่ได้จากป่าจะถูกเกี่บและใช้ในครัวเรือนและเชิงพาณิชย์ในบางครั้ง เช่นใบจากสำหรับมุงหลังคากีถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลาย และยังมีการผลิตเพื่อขายอีกด้วย โดยเฉพาะในหมู่บ้านกรณีศึกษา นอกจากนี้ยังมีผลิตผลอื่นๆ ที่ได้จากป่าแห่งนี้ แต่เป็นผลิตผลขนาดเล็กซึ่งมักจะถูกเกีบไว้ใช้ในในครัวเรือนเท่านั้น ภาคเอกชนได้มีการลงทุนสร้างบ่อ (ทั้งขนาดใหญ่และขนาดเล็ก) ในพื้นที่ป่าชายเลนเพื่อเลี้ยงกุ้ง ปู เพื่อการส่งออก และสามารถสร้างกำไรได้อย่างมหาศาล กระบวนการพัฒนาอย่างรวดเร็วของประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจที่มุ้งเน้นการตลาดรูปแบบการใช้ที่ดินนั้น ได้มีการเปลี่ยนแปลงทุกวันเนื่องจากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่ป่าชายเลน

คนในชนบทถือเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักในทรัพยากรป่าไม้ ความร่วมมือของคนกลุ่มนี้ ในการจัดการทรัพยากรเพื่อความยั่งยืนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง องค์กรพัฒนาเอกชนมีการรับรู้ว่า การบำรุงรักษาป่าชายเลนของชุมชน เป็นปัจจัยหนึ่งในการแก้ปัญหาการลดปริมาณสัตว์น้ำ และ สร้างจิตสำนึกชุมชนในท้องถิ่นให้สามารถรักษาทรัพยากรบริเวณชายฝั่งได้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright© by Chiang Mai University All rights reserved